

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “ กระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในด้านองค์การกับปัจจัยประกอบการตัดสินใจ เถกนถ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ขั้นตอนการตัดสินใจ และการประเมินการตัดสินใจ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 22 คน แบ่งเป็นผู้บริหารที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 14 คน และผู้บริหารที่เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้าห้องสมุด หรือ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบสูงสุด ในหอสมุดกลางของสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเรียกต่างๆกัน ซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในการดำเนินงานของห้องสมุด จำนวน 8 คน โดยผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่สัมภาษณ์จำแนกตามลักษณะภูมิศาสตร์ แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง จำนวน 11 คน และผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค จำนวน 11 คน หากจำแนกผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่สัมภาษณ์ตามระบบห้องสมุดที่เลือกใช้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกใช้ระบบ Innopac จำนวน 14 คน และผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกใช้ระบบอื่นๆ จำนวน 8 คน (Horizon จำนวน 4 คน Dynix จำนวน 2 คน และ VTLS จำนวน 2 คน)

การดำเนินการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมี 4 ตอน ได้แก่ 1) องค์การกับปัจจัยประกอบการตัดสินใจ 2) เถกนถ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ 3) ขั้นตอนการตัดสินใจ และ 4) การประเมินการตัดสินใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการทดสอบก่อนการใช้งานจริงจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนที่มีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติจำนวน 4 คน ไม่พบข้อบกพร่องในแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้บริหารห้องสมุดด้วยตนเอง จำนวน 18 คน ที่เหลืออีก 4 คน (สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ รวมเวลาการเก็บข้อมูลจากสัมภาษณ์ตั้งแต่ วันที่ 1 ธันวาคม 2541 จนถึงวันที่ 25 มกราคม 2542

เมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารห้องสมุด 22 คนครบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์สถิติต่างๆ ได้แก่ แจกแจงความถี่ หาฐานนิยม ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สัมประสิทธิ์ของความแปรผัน (Coefficient of Variation) ทดสอบค่า t และ ทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi square - χ^2) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) ซึ่งปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. องค์การกับปัจจัยประกอบการตัดสินใจ

1.1 สาเหตุของการนำเทคโนโลยีสารนิเทศมาใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหาระบบห้องสมุดอัตโนมัติ รวม 9 สาเหตุ พบว่า สาเหตุที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ตอบ คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสารนิเทศแก่ผู้ใช้ (17 คน) ซึ่งตรงกันกับที่ Matthews (1980 :1-2) และ Reynolds (1985 : 208-213) สรุปถึงเหตุผลของการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติเข้ามาใช้ว่าต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการแก่ผู้ใช้

เมื่อจำแนกผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยตามลักษณะภูมิศาสตร์ และตามระบบห้องสมุดที่เลือกใช้ พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (9 คน) และส่วนภูมิภาค (8 คน) ให้เหตุผลที่เหมือนกันกับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac (10 คน) กับที่เลือกระบบอื่นๆ (7 คน) คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสารนิเทศแก่ผู้ใช้

1.2 เรื่องที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศของมหาวิทยาลัย รวม 3 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.46) และเมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องแล้ว พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการจัดการเทคโนโลยีสารนิเทศให้ตรงตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย และผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อจัดการเทคโนโลยีสารนิเทศของห้องสมุดให้ตรงกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด (4.64 เท่ากัน) ที่เหลืออีก 1 เรื่อง อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยทราบเป้าหมายการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศของมหาวิทยาลัย (4.14)

ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคกับส่วนกลาง ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดให้ตรงกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด (4.72 และ 4.54 ตามลำดับ) ซึ่ง ตรงกันกับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ ทั้ง 2 กลุ่ม คือ อยู่ในระดับมากที่สุด (4.64 และ 4.62 ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Weir (1979) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความเห็นของผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ เรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า การเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวางแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้นทุนและประโยชน์ที่ได้รับ มีความสำคัญอย่างมากในการตัดสินใจนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในห้องสมุด

1.3 เรื่องที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยคำนึงถึงในการวางแผนการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ รวม 3 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก (3.89) และมีความเห็นไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.61) อาจจะเป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยหรือสถาบันบางแห่งมีเฉพาะหอสมุดกลาง ไม่มีห้องสมุดคณะหรือห้องสมุดสาขา เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า การวางแผนเพื่อใช้เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยอื่นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด (4.82) การวางแผนเพื่อใช้กับห้องสมุดทุกแห่งในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก (4.23) และการวางแผนเพื่อใช้เฉพาะหอสมุดกลางเท่านั้น อยู่ในระดับปานกลาง (2.59)

สำหรับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคกับส่วนกลาง ทั้ง 2 กลุ่ม ให้ความสำคัญตรงกันว่า การวางแผนเพื่อใช้เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยอื่นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด (4.72 และ 4.90 ตามลำดับ) เช่นเดียวกับ ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ ทั้ง 2 กลุ่ม คือ อยู่ในระดับมากที่สุด (4.85 และ 4.75 ตามลำดับ)

ผลการวิจัยพบว่าตรงกันกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาระบบเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2536 และ 2534) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยของประเทศทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้าเป็นระบบเดียวกัน

1.4 ปัจจัยขององค์กรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวน 12 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 เรื่อง คือ งบประมาณ (4.77) แผนงานของห้องสมุด (4.68) และการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก (4.68) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee (1988) ที่พบว่า งบประมาณ มีอิทธิพลต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจในการวางแผนโครงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในห้องสมุด และสอดคล้องกับผลการศึกษารายงานของ Weir (1979: 153-155) ที่ว่า การตัดสินใจนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ จะต้องจัดทำเป็นแผนหรือโครงการของห้องสมุด

นอกจากนี้ อีก 8 เรื่องอยู่ในระดับมาก และที่เหลืออีก 1 เรื่อง อยู่ในระดับปานกลาง คือ การสนับสนุนจากองค์กรภายในมหาวิทยาลัย (เช่น สภามหาวิทยาลัย สภาคณาจารย์) (3.46) ในขณะที่งานวิจัยของ รจนา ประสานพานิช (2536 : 96-97) พบว่า องค์กรบริหารภายในให้การสนับสนุนโครงการ อยู่ในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยขององค์กรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ในปัจจัยด้านทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางมีทรัพยากรสารสนเทศเป็นจำนวนมากกว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค จึงทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางในระดับมากที่สุด (4.72) แตกต่างจากผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคซึ่งอยู่ในระดับมาก (4.09)

ส่วนการเปรียบเทียบปัจจัยขององค์กรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ในปัจจัยด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ พบว่า มีสาเหตุมาจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac หลายแห่งดำเนินการซื้อระบบด้วยวิธีพิเศษ จึงทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac อยู่ในระดับมาก (4.21) แตกต่างจากผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ ทุกแห่งดำเนินการซื้อระบบด้วยวิธีการประกวดราคา จึงทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ ในระดับปานกลาง (3.37)

2. เกณฑ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

2.1 แบบเสนอโครงการ (Request For Proposal) เป็นประโยชน์ในการพิจารณาเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ อยู่ในระดับมาก(4.38) เมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ของแบบเสนอโครงการระหว่างผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด (4.54) แตกต่างกับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ที่อยู่ในระดับมาก (4.20) แต่อย่างไรไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

ส่วนการเปรียบเทียบประโยชน์ของแบบเสนอโครงการระหว่างผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกใช้ระบบ Innopac กับที่เลือกระบบอื่นๆ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ผู้บริหารห้องสมุดที่เลือกใช้ระบบ Innopac ให้ความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด (4.61) แตกต่างจากผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ ซึ่งอยู่ในระดับมาก (4.00) ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกใช้ระบบ Innopac บางคนได้ให้สัมภาษณ์ว่า แบบเสนอโครงการที่เลือกใช้นำมาจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่ตัดสินใจเลือกระบบ Innopac แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เมื่อดำเนินการจัดหาระบบจึงได้รับประโยชน์ตรงตามที่ต้องการมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Reynolds (1985: 244) ที่ว่า การสอบถามข้อมูลจากห้องสมุดอื่นๆ จะทำให้รู้ถึงความต้องการที่แท้จริง และความต้องการที่เฉพาะเจาะจงของห้องสมุด นอกจากนั้นแล้วประโยชน์ที่ได้รับ คือ สามารถนำรูปแบบ หรือโครงสร้างของแบบเสนอโครงการของห้องสมุดอื่นๆ มาใช้เป็นพื้นฐานได้

2.2 ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับเนื้อหาของแบบเสนอโครงการ จำนวนทั้งหมด 10 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก (3.92) โดยมี 1 เรื่องเท่านั้นที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (4.71) คือ เนื้อหาเรื่องคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ ส่วนอีก 7 เรื่อง อยู่ในระดับมาก และที่เหลืออีก 2 เรื่อง อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ระเบียบการเสนอโครงการ (3.25) และ 2) บริษัทผู้เสนอระบบ (3.33)

เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นอยู่ในระดับมาก (3.77 และ 4.09 ตามลำดับ) และเนื้อหาเรื่องคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ เป็นเรื่องที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 2 กลุ่มให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน (4.72 และ 4.70 ตามลำดับ)

ส่วนการเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกใช้ระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ ทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นอยู่ในระดับมาก (3.85 และ 4.03 ตามลำดับ) และเนื้อหาเรื่องคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ เป็นเรื่องที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย ทั้ง 2 กลุ่มให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน (4.69 และ 4.75 ตามลำดับ)

2.3 เกณฑ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับเกณฑ์พิจารณา จำนวน 15 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.37) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 รายการ ได้แก่ 1) คุณสมบัติของซอฟต์แวร์ (4.91) 2) ความเป็นมาตรฐานสากลของระบบ (4.91) 3) ความสามารถในการขยายระบบเพิ่มเติมในอนาคต (4.82) 4) บริการสนับสนุนของบริษัทผู้เสนอระบบ (4.59) และ 5) ราคาของซอฟต์แวร์ทุกรายการ (4.55) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับที่ Reynolds (1985:245-266) ได้ตั้งเกณฑ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ไว้ว่า 1) การประเมินระบบจากเกณฑ์พิจารณาคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ต้องทำด้วยความระมัดระวังรอบคอบ เพราะเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของกระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และ 2) ระบบห้องสมุดอัตโนมัติมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความสามารถของระบบที่ค่อนข้างช้ามาก ซึ่งตรงข้ามกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นและลักษณะงานที่เปลี่ยนไปของห้องสมุด ดังนั้นผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงต้องใช้เกณฑ์พิจารณาในด้านความสามารถของการขยายระบบเพิ่มเติมในอนาคตด้วย

เมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 รายการ ได้แก่ 1) คุณสมบัติของซอฟต์แวร์ (4.90 เท่ากัน) 2) ความเป็นมาตรฐานสากลของระบบ (5.00 และ 4.81) 3) ความสามารถในการขยายระบบเพิ่มเติมในอนาคต (5.00 และ 4.63) และพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ในด้านความสามารถในการขยายระบบเพิ่มเติมในอนาคต ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางบางคนให้ความเห็นว่า 1) ระบบจำเป็นต้องขยายเพื่อให้รองรับความต้องการของผู้ใช้ และจำนวนทรัพยากรที่เพิ่มขึ้น 2) ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ตัดสินใจเลือกมาใช้ในครั้งนี้เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้เทคโนโลยีที่พัฒนามานานแล้ว ไม่ทันสมัยเท่ากับความก้าวหน้าของการพัฒนาซอฟต์แวร์ในปัจจุบัน จึงให้ความสำคัญกับความสามารถในการขยายระบบเพิ่มเติมในอนาคตในระดับมากที่สุด ขณะเดียวกันผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคบางคน มีความคิดเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจากโครงการพัฒนาระบบเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคมีจำนวนมาเพียงพอ และประกอบด้วยภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความเป็นไปได้ยากที่จะได้รับงบประมาณมาขยายระบบเพิ่มเติม

สำหรับเปรียบเทียบเกณฑ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของ ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 รายการ ได้แก่ 1) คุณสมบัตินของซอฟต์แวร์ (4.85 และ 5.00) 2) ความเป็นมาตรฐานสากลของระบบ (5.00 และ 4.75) และ 3) ความสามารถในการขยายระบบเพิ่มเติมในอนาคต (4.78 และ 4.87) และพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ใน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) ด้านการฝึกอบรม และ 2) ด้านความแพร่หลายของระบบที่ใช้ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุที่ว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ เป็นห้องสมุดขนาดไม่ใหญ่มาก มีจำนวนบุคลากรไม่มากโดยเฉพาะบรรณารักษ์ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ จึงให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมในระดับมากที่สุด (4.75) สำหรับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac ให้ความสำคัญกับความแพร่หลายของระบบที่ใช้ในระดับมากที่สุด (4.57) แตกต่างจากผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ ในระดับมาก (3.87) และผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ บางคนได้ให้ความเห็นว่า ควรเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่มีความเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ และตรงความต้องการของห้องสมุดก่อนเลือกระบบที่มีชื่อเสียงหรือความนิยมที่มีราคาแพง และมีความสามารถเกินกว่าความต้องการ

3. ขั้นตอนการตัดสินใจ

3.1 กิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ทำในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ จำนวน 10 กิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดเลือกทำมากเป็นลำดับที่ 1 มี 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวางแผน กำหนดความต้องการและขอบเขตของโครงการ (12 คน) 2) ศึกษาจากวรรณกรรม (6 คน) กิจกรรมที่ทำมากเป็นลำดับที่ 2 คือ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ (8 คน) ผลการวิจัยสอดคล้องกับ Clayton (1992: 1-17) ที่กำหนดขั้นตอนการเลือกระบบ ไว้คือ 1) การวางแผนโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตของโครงการ และลำดับที่ 2) การศึกษาความเป็นไปได้ของระบบ (Feasibility Study) สำหรับกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดเลือกทำเป็นอันดับสุดท้ายมากที่สุด คือ การคัดเลือกและทดสอบระบบ (6 คน) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรจนา ประสานพานิช (2536: 93-103) ที่ว่า การตั้งกรรมการรับมอบและตรวจรับระบบ เป็นกิจกรรมที่ทำสุดท้าย

กิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยทำทุกคน (22 คน) มี 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวางแผน กำหนดความต้องการและขอบเขตของโครงการ 2) ดูงานและศึกษาการใช้ระบบจากหน่วยงานอื่นๆ 3) ตั้งคณะทำงานกำหนดรายละเอียดของระบบ และ 4) ตั้งคณะทำงานประเมินระบบ

ส่วนกิจกรรมที่ไม่มีผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยทำเลย คือ จ้างที่ปรึกษาและ/หรือผู้ชำนาญการ อาจจะเป็นเพราะว่าโครงการพัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติของห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ไม่ได้กำหนดให้มีการจ้างที่ปรึกษาหรือผู้ชำนาญการไว้เป็นแผนของโครงการ และไม่ได้ตั้งงบประมาณสำหรับการจ้างที่ปรึกษาและ/หรือผู้ชำนาญการไว้ด้วย

กิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง เลือกทำเป็นอันดับแรกมากที่สุด มี 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวางแผน กำหนดความต้องการและขอบเขตของโครงการ (7 คน) และ 2) ศึกษาจากวรรณกรรม (4 คน) ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางเลือกทำเป็นอันดับสุดท้ายมากที่สุด คือ คัดเลือกและทดสอบระบบ (3 คน) ซึ่งเหมือนกับกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค เลือกทำเป็นอันดับแรกมากที่สุด มี 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวางแผน กำหนดความต้องการและขอบเขตของโครงการ (5 คน) 2) ศึกษาจากวรรณกรรม (2 คน) และ 3) ดูงานและศึกษาการใช้ระบบจากหน่วยงานอื่นๆ (4 คน) ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคเลือกทำเป็นอันดับสุดท้ายมากที่สุด คือ คัดเลือกและทดสอบระบบ (3 คน)

สำหรับกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac เลือกทำเป็นอันดับแรกมากที่สุด มี 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวางแผน กำหนดความต้องการและขอบเขตของโครงการ (9 คน) และ 2) ศึกษาจากวรรณกรรม (3 คน) ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac เลือกทำเป็นอันดับสุดท้าย คือ คัดเลือกและทดสอบระบบ (4 คน) ซึ่งเหมือนกับกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ เลือกทำเป็นอันดับแรก 2 กิจกรรมเช่นกัน ได้แก่ 1) การวางแผน กำหนดความต้องการและขอบเขตของโครงการ (3 คน) และ 2) ศึกษาจากวรรณกรรม (3 คนเท่ากัน) ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ เลือกทำเป็นอันดับสุดท้าย คือ คัดเลือกและทดสอบระบบ (4 คน)

3.2 กิจกรรมที่ให้ข้อมูลเพื่อช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวน 11 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.19) เรื่องที่อยู่ในระดับมาก 3 เรื่องแรก คือ 1) การวางแผน กำหนดความต้องการ และขอบเขตของโครงการ(4.50) 2) ดูงานและศึกษาการใช้ระบบจากหน่วยงานอื่นๆ (4.46) และ 3) คัดเลือกและทดสอบระบบ (4.42)

เมื่อเปรียบเทียบกิจกรรมที่ให้ข้อมูลเพื่อช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง ทั้ง 11 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.29) เช่นเดียวกับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (4.08) และพบว่าทุกเรื่องไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ส่วนการเปรียบเทียบกิจกรรมที่ให้ข้อมูลเพื่อช่วยการตัดสินใจของผู้บริหาร ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ ทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 11 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.13 และ 4.28) และไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ยกเว้นเรื่องการคัดเลือกและทดสอบระบบ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ ทุกแห่งจัดหาระบบห้องสมุดอัตโนมัติโดยวิธีประกวดราคา ผู้บริหารห้องสมุดที่เลือกระบบอื่นๆ จึงให้ความสำคัญกับกิจกรรมการคัดเลือกและทดสอบระบบ ในระดับมากที่สุด (4.87) ก็เพราะมีความต้องการให้ได้ข้อมูลเพื่อช่วยการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติให้ตรงตามความต้องการมากที่สุด

3.3 กิจกรรมที่ให้แนวทางเลือกประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย จากการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก (4.46) เมื่อเปรียบเทียบกิจกรรมที่ให้แนวทางเลือกประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง อยู่ในระดับมาก (4.45) เท่ากันกับของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (4.45) และไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

เมื่อเปรียบเทียบกิจกรรมที่ให้แนวทางเลือกประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac พบว่าอยู่ในระดับมาก (4.21) ต่างกันกับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด (4.87) และพบว่ากิจกรรมที่ให้แนวทางเลือกประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผู้บริหารห้องสมุดที่เลือกระบบ Innopac หลายคนให้ความเห็นว่ามี ความตั้งใจและต้องการที่จะเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Innopac อยู่ก่อนแล้ว ดังนั้นแนวทางเลือกประกอบการตัดสินใจจึงถูกกำหนดให้พิจารณาแนวทางเลือกที่จะทำให้ได้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Innopac ตามที่ต้องการ

3.4 ความสำคัญของวงเงินงบประมาณ และกรอบของเวลาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก (3.77) ผลของการวิจัยสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ Dejoie (1993) พบว่า แรงกดดันภายนอก เช่น กรอบของเวลา มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจ และผลการศึกษารอง Lee (1988) พบว่า งบประมาณ มีอิทธิพลต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจในการวางแผนโครงการนำเทคโนโลยีสารนิเทศมาใช้ในห้องสมุด

สำหรับอิทธิพลของงบประมาณกับกรอบของเวลาเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค พบว่าอยู่ในระดับมากเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม (3.95 และ 3.59) และไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 เช่นเดียวกับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ พบว่า อยู่ในระดับมาก (3.71 และ 3.87) และไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

4. การประเมินการตัดสินใจ

4.1 ผลที่ได้รับจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือก จำนวน 5 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.22) โดยที่เรื่องที่มีผลในระดับมากที่สุด 2 เรื่อง ได้แก่ 1) ผลการดำเนินงานบริการ (4.59) และ 2) ได้รับผลตรงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ (4.55) อีก 2 เรื่อง อยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) ผลการดำเนินงานเทคนิค (4.46) และ 2) ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ใช้สามารถนำไปเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นได้ (4.14) ที่เหลืออีก 1 เรื่อง อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผลการดำเนินการบริหาร (3.41)

เปรียบเทียบผลที่ได้รับจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกระหว่างผู้บริหารห้องสมุดส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน (4.38 และ 4.07) และไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ส่วนเมื่อเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกระหว่างผู้บริหารห้องสมุดที่เลือกระบบ Innopac กับที่เลือกระบบอื่นๆ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 2 กลุ่ม (4.28 และ 4.12) และพบว่า มี 1 เรื่องที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 2 กลุ่ม คือ ผลการดำเนินงานบริการ (3.35 และ 3.50) โดยผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ทั้ง 2 กลุ่ม ให้เหตุผลว่า ระบบห้องสมุดอัตโนมัติได้ติดตั้งใช้งานได้ครบถ้วนในเวลาไม่นาน เพราะถูกกำหนดจากงบประมาณที่ได้รับตามโครงการพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย งานส่วนมากที่ท่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานเทคนิค และงานบริการ เช่น การสร้างฐานข้อมูล ทำให้ไม่ได้ใช้งานด้านบริหารเท่าที่ควร และผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางคนก็พ้นวาระการดำรงตำแหน่งเสียก่อน จึงไม่สามารถให้ความเห็นในเรื่องผลการดำเนินงานบริการได้ชัดเจน

4.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนระบบห้องสมุดอัตโนมัติใหม่ พบว่า มีผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 6 คน ยังคงใช้กระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติแบบเดิม โดยผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ให้เหตุผลว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติแบบเดิม เป็นกระบวนการที่ดีแล้ว ที่เหลืออีก 16 คนมีความคิดเห็นว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติ โดยมีความเห็นว่า ควรเพิ่มระยะเวลาของกระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติ (7 คน) และมีความคิดเห็นว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงการประเมินระบบให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ (6 คน)

สำหรับความคิดเห็นในเรื่องนี้ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค พบว่า มีผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย (6 คน) ยังคงใช้กระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติแบบเดิม โดยเป็นผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคจำนวน 3 คนเท่ากัน อีกจำนวน 16 คน มีความคิดเห็นว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติ เป็นผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคจำนวน 8 คนเท่ากัน

ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกกระบวน Innopac กับที่เลือกกระบวนอื่นๆ พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวน 6 คนยังคงใช้กระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติแบบเดิม โดยเป็นผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกกระบวน Innopac กับที่เลือกกระบวนอื่นๆ (5 และ 1 คนตามลำดับ) ที่เหลืออีกจำนวน 16 คน มีความคิดเห็นว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติ เป็นผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกกระบวน Innopac กับที่เลือกกระบวนอื่นๆ (9 และ 7 คนตามลำดับ)

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับการทดสอบสมมติฐาน

กระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.19) มีความเห็นเป็นไปในทางเดียวกัน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95) และมีการกระจายของข้อมูลน้อย (สัมประสิทธิ์ของความแปรผัน 0.22) ค่าเฉลี่ยของกระบวนการตัดสินใจเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติ ทั้ง 4 ตอน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ตอนที่ 1 องค์การกับปัจจัยประกอบการตัดสินใจ (4.20) ตอนที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาในการเลือกกระบวนห้องสมุดอัตโนมัติ (4.20) ตอนที่ 3 ขั้นตอนการตัดสินใจ (4.14) และตอนที่ 4 การประเมินการตัดสินใจ (4.23)

สำหรับกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางและ
ส่วนภูมิภาค พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 2 กลุ่ม (4.23 และ 4.15 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาทุก
ขั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ได้แก่ ตอนที่ 1 องค์ประกอบกับปัจจัยประกอบการ
ตัดสินใจ (4.26 และ 4.15 ตามลำดับ) ตอนที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุด
อัตโนมัติ (4.18 และ 4.23 ตามลำดับ) ตอนที่ 3 ขั้นตอนการตัดสินใจ (4.25 และ 4.04 ตาม
ลำดับ) และตอนที่ 4 การประเมินการตัดสินใจ (4.38 และ 4.07 ตามลำดับ) ส่วนการกระจาย
ของข้อมูล พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางมีการกระจายของข้อมูลมากกว่า
ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคเล็กน้อย (สัมประสิทธิ์ของความแปรผัน 0.24 และ 0.22
ตามลำดับ) แต่อย่างไรก็ตามการกระจายของข้อมูลของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 2 กลุ่ม
ยังมีการกระจายของข้อมูลน้อย

กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac กับ
ระบบอื่นๆ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 2 กลุ่ม (4.15 และ 4.26 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาทุกขั้นตอน
พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ได้แก่ ตอนที่ 1 องค์ประกอบกับปัจจัยประกอบการตัดสินใจ
(4.16 และ 4.28 ตามลำดับ) ตอนที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
(4.16 และ 4.28 ตามลำดับ) ตอนที่ 3 ขั้นตอนการตัดสินใจ (4.07 และ 4.26 ตามลำดับ) และ
ตอนที่ 4 การประเมินการตัดสินใจ (4.29 และ 4.13 ตามลำดับ) ส่วนการกระจายของข้อมูล
พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac มีการกระจายของข้อมูลเท่ากับ
ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบอื่นๆ (สัมประสิทธิ์ของความแปรผัน 0.22 เท่ากัน)
แต่อย่างไรก็ตามการกระจายของข้อมูลของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 2 กลุ่มมีการกระจาย
ของข้อมูลน้อย

เมื่อนำข้อมูลกระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุด
มหาวิทยาลัยทุกตอน มาทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า กระบวนการ
ตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุดอุดมศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน
พบว่า ค่าไคสแควร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย ส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค มีค่าเท่ากับ
17.92 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าไคสแควร์จากตารางมาตรฐาน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และ
ค่าชั้นความเป็นอิสระ 2 มีค่าเท่ากับ 5.99 นั้นหมายความว่า ความคิดเห็นของประชากรไม่มีความ
สัมพันธ์กับประเภทของประชากร หรือ ความเห็นของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางกับ
ส่วนภูมิภาคมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ทำนองเดียวกันกับค่าไคสแควร์ของผู้บริหารห้องสมุดที่

เลือกระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ มีค่าเท่ากับ 8.99 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าโคลนแควร์จากตารางมาตรฐาน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และค่าชั้นความเป็นอิสระ 2 มีค่าเท่ากับ 5.99 หมายความว่า ความคิดเห็นของประชากรไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของประชากร หรือความเห็นของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เลือกระบบ Innopac กับระบบอื่นๆ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยแสดงว่าสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ นั่นคือกระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุดอุดมศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่นำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้งานแล้ว

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ติดตั้งใช้งานแล้ว หากมีการปรับเปลี่ยนหรือตัดสินใจที่จะจัดหาระบบใหม่ในอนาคต ผู้บริหารห้องสมุด หรือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจควรปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงกระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เช่น เกณฑ์การพิจารณาเลือกระบบในด้านคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ คุณสมบัติของฮาร์ดแวร์ และ ความสามารถในการขยายระบบเพิ่มเติม เพิ่มกรอบของเวลาให้มีเวลาดำเนินการเพียงพอ และ วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ให้ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเทคโนโลยีและความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารห้องสมุดอื่นๆ

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนอื่นๆ เช่น สถาบันราชภัฏ หรือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้

2. ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่จะนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในห้องสมุด ควรมีความร่วมมือระหว่างกันในหน่วยงานห้องสมุด เพื่อดำเนินการจัดหาระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เช่น การวางแผนโครงการร่วมกัน การศึกษาความเป็นไปได้ร่วมกัน การศึกษาดูงาน หรือชมการสาธิตระบบร่วมกัน การกำหนดรายละเอียดของระบบร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกแนวทางเลือกได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานของรัฐ เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย และ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ที่มีหน้าที่ดูแลการใช้และการพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐ ควรมีแผนหรือโครงการที่จะศึกษาระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ติดตั้งใช้งานแล้วมาใช้เป็นแนวทางและประสบการณ์ในการพัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติของทั้งประเทศไทยให้เป็นระบบที่สามารถแก้ไขปรับปรุงระบบได้ตามความต้องการของผู้ใช้ และเหมาะสมกับระเบียบปฏิบัติของส่วนราชการไทย อีกทั้งสามารถลดการขาดดุลการค้า ประหยัดงบประมาณการจัดหาระบบ และประหยัดค่าใช้จ่ายด้านการบำรุงรักษาระบบอีกด้วย

แนวทางวิจัยในอนาคต

งานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ได้จัดหามาแล้วเพิ่มเติม ในด้านประโยชน์ที่ผู้ใช้ได้รับจากระบบ เนื่องจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติขณะที่ทำวิจัยนี้ติดตั้งใช้งานเป็นเวลาไม่นาน ผู้ใช้อาจจะยังใช้งานไม่ครบทุกงาน ทำให้ไม่สามารถประเมินระบบได้ครบถ้วน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย